

BESZÁMOLÓ A 2016. ÉVI TEVÉKENYSÉGRŐL
a Mikszáth Kálmán Társaság Közgyűlésén
2017. május 27-én, Budapesten,
a Petőfi Irodalmi Múzeumban

A Mikszáth Kálmán Társaság, az Alapszabályában megfogalmazott céljai szerint tartotta meg a hagyományos és azt színesítő programjait 2016-ban is, melyek elsősorban saját szervezésűek voltak, de alkalomszerűen társultak más intézmények, szervezetek is az eseményekhez.

1.

Mikszáth Kálmánra emlékeztünk születésének 169. évfordulóján,

a megszokott helyszíneken: szülőfalujában Szklabonyán, Balassagyarmaton és Budapesten, ahová életének fontos időszakai kötődtek, illetve Salgótarjában, ahol létrejött Társaságunk. Két Mikszáth nevet viselő iskolából kaptunk meghívást, Pásztórol, a Mikszáth Líceumból, ill. Balassagyarmatról a Mikszáth Szakközépiskolából, mely helyeken változatos megemlékezési formák tették különlegessé a napot. Programunk az idén úgy alakult, hogy a szintén ez idő tájt született (1823. január 20.) Madách Imrére is gondoltunk megemlékezésünk során.

Január 15-én Szklabonyán a Szlovák Nemzeti Múzeum a Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma szervezésében dr. Praznovszky Mihály irodalomtörténész, a Mikszáth Kálmán Társaság örökös, tiszteletbeli elnöke mondta az ünnepi beszédet,

Balassagyarmaton dr. Fényes-Bók Szilvia, a Balassi Bálint Gimnázium igazgatója emlékezett az íróra és a gimnázium diákjainak műsorával vált teljessé a program.

Január 16-án Budapesten a Mikszáth-téren „Egy Mikszáthi gondolat-egy szál virág” – mottóval a tagtársaink emlékeztek névadónkra.

Január 18-án Salgótarjában a Kodály Zoltán Tagiskola előtti Mikszáth szobornál, az iskolai diákjainak ünnepi műsorát követően az íróra emlékezett dr. Praznovszky Mihály, Társaságunk örökös, tiszteletbeli elnöke, majd a Madách Imre Gimnázium könyvtárában a Madách-hagyomány Ápoló Egyesülettel közös programon vettünk részt, ahol dr. Praznovszky Mihály „Madách Imre napjai a magyar irodalomban 1861-1864” című könyvének bemutatója volt. A szerzővel dr. Kovács Anna irodalomtörténész, a Mikszáth Kálmán Társaság elnöke és dr. Csongrády Béla közíró, a Madách-hagyomány Ápoló Egyesület elnöke beszélgetett.

Társaságunk tagjai ezt követően részt vettek Varga Imre Madách-szobránál a koszorúzási ünnepségen.

2.

„A beszélő köntös” nyomában jártunk Kecskeméten 2016. február 28-án.

A Mikszáth ihlette "alföldi történelmi regényke", A beszélő köntös volt címadója annak a kiállításnak, amely a Katona József Múzeum égisze alatt lévő Cifrapalotában rendeztek meg.

A megtisztelő meghívást a kiállítás megtekintésére dr. Kriston Vízi József múzeumi kultúraközvetítőtől kaptuk, s elfogadva azt, egy élményekben gazdag napunk volt.

Önköltséges alapon a fent jelzett időpontban Balassagyarmatról és Salgótarjából kibussszal, Budapestről vonattal érkezünk le Kecskemétre, összesen 35-en.

A Katona József Múzeumtól elsétáltunk el a Cifrapalotába, s közben a városrészeiről, az építkezésekről kaptunk információkat.

Házigazdánk, a kiállítás kurátora majd Hajagos Csaba társkurátor és Merinu Éva muzeumpedagógus segítségével teljes képet kaptunk a török kori virágzó Kecskemétről. Műtárgyakban gazdag, látványelemekben bővelkedő, tartalmában is minden igényt kielégítő kiállítást láttunk. A díszteremben kedves meglepetésben volt részünk. Azon kívül, hogy korabeli ruhákba bújhattunk, finom „török kori csemegékkal” kellemes ízű teákkal, frissítőkkal kínáltak meg vendéglátóink.

A Katona József Emlékház, a város irodalmi óriásának szülőháza volt következő helyszínünk, ahol munkásságának emléket állító kiállítást néztük meg Székelyné Kőrösi Ilona történész személyes elemekkel is megtűzdelt tájékoztatóját hallgattuk meg.

Harmadik helyszínünk a város egy másik kiállítóhelye, a Klapka-házban helyet kapó Bozsó gyűjtemény meglátogatása volt, mely igazi különlegesség, hisz megtalálhatók itt néprajzi emlékek, használati tárgyak, bútorok, kismesterségek tárgyai, szerszámai, nemesi udvarházak, módos polgári otthonok berendezései, és természetesen Bozsó János saját festményei, művei is.

3.

Amire szintén meghívást kaptunk, az a **salgótarjáni Zenthe Ferenc Színház** Mikszáth Kálmán: **Szent Péter esernyője** c. darabjának premier előadása volt **május 23-án** a József Attila Művelődési Központban. Élve a lehetőséggel, a különleges hangulatú színdarabot 28-an tekintettük meg.

4.

A május 28 -i budapesti program szintén változatosnak, tartalmasnak, színesnek bizonyult.

Délelőtt **Mikszáth Kálmán halálának 106. évfordulójára emlékezünk sírjánál, a Fiumei úti sírkertben** A pásztói Mikszáth Kálmán Líceum diákjainak irodalmi, mikszáthi idézetekben gazdag műsora után, egy lélek melengető, szívhez szóló, személyes élményekkel gazdagított megemlékező beszédet hallhattunk Mgr. Sipos Szilviától, a Szlovák Nemzeti Múzeum-A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma (Pozsony) muzeológusától.

A Sírkertből a **Petőfi Irodalmi Múzeumba** mentünk, ahol termet is rendelkezésünkre bocsájtottak **Közgyűlésünknek**. Itt került elfogadásra a 2015-ös év pénzügyi és tevékenységi beszámolója.

A közgyűlést követően megnéztük a **SÁRKÁNYOK MINDIG LESZNEK** c. kiállítást Emőd Teréz, a kiállítás kurátorának vezetésével.

Majd a Károlyi utcából elsétálunk a Veres Pálné utcába. A PIM által kialakított **ADY EMLÉKMÚZEUMBAN**, a költő utolsó lakhelyén, dr. Havas Judit mutatta be a költő első és egyetlen, Csinszkával közös lakását, ahol a házaspár 1917 őszétől a költő haláláig lakott. Egy igazi előadóművészeti különlegességben volt részünk.

A Salgótarjából induló autóbusszon megyénk több településéről gyűltek össze az író tisztelői, majd a Sírkertben a budapesti és környéki tagok csatlakoztak a megemlékezéshez, közel 40-en voltunk.

5.

Az **augusztus 5-re** meghirdetett, visegrádi történelmi túra kellő létszámú érdeklődő hiányában sajnos **elmaradt!**

6.

Nem társaságunk által szervezett program (Szlovák Nemzeti Múzeum, a Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma, Pozsony), de részvételünkkel zajló volt a MADÁCH IMRE NAPOK megnyitója 2016. október 7-én, az alsósztrégovai Madách-kastélyban, ahol többek között tiszteletbeli elnökünk, Praznovszky Mihály az elmúlt néhány év Madách irodalmáról beszélt. A Madách Emlékműnél mi is elhelyeztük koszorúnkat.

7.

A **Horpácsi** Önkormányzattal közösen szervezett **Kálmán-napi program** 2016-ban **október 14-én** volt. Ezt a napot bensőségesre terveztük, csakis tagtársaink részvételére, közreműködésére számítva.

A Mikszáth Emlékház előtti „pados” szobornál gyülekeztünk, a jelenlévőket dr. Kovács Anna, a Társaság elnöke és Molnár Zoltán polgármester Társaságunk tagja köszöntötte, ünnepi beszédet dr. Praznovszky Mihály, Társaságunk örökös, tiszteletbeli elnöke tartotta „Beszéljünk, emlékezzünk a bölcs Mikszáthról” címmel. Társaságunk tagjai Kovács Anna által válogatott irodalmi részletek olvastak fel.

A megemlékezést séta követett, Horpács nevezetességeivel, újdonságaival ismerkedtünk, idegenvezetőnk Molnár Zoltán volt. A séta része volt egy másik megemlékezés is, Mikszáth Kálmánné, Mauks Ilona sírjánál, aki 90 éve, 1926. május 24-én hunyt el Horpácson. Az író és feleségét Pásztor Sándorné, tagtársunk és Pásztor Sándor, Társaságunk alelnöke idézte meg.

A Faluházba visszatérve Örökös elnökünk „Nógrádi irodalmi kalandjaim: most és később” címmel előadást tartott, mely igen érdekes, szellemes volt, ahogy már ezt megszoktuk Tőle!

A napunk az Ő köszöntésével zárult, hisz 70 éves volt novemberben, s úgy gondoltuk, ez a legmegfelelőbb alkalom arra, hogy megköszöntsük, s megköszönjük Neki a 23 évet is, amit velünk töltött alapítóként, elnökként, szellemi irányítóként.

A meglepetésnek szánt köszöntő igen kellemesre sikeredett. Kedvenc írónak műveiből (Balassi, Petőfi, Arany, Madách, Mikszáth, Krúdy...) olvastunk fel részleteket, melyeket Kovács Anna válogatott, torta is volt és, hogy Mikszáthhoz is hűek legyünk, ajándéka egy egy esernyő volt. Az ünnepelttől idézet: „nagy, míves nyele van, hatalmas ernyő és piros, ahogyan a glogovaiak látták annak idején.”

A honlapunkon Praznovszky Mihály „Piros esernyő alatt” című írásával köszönte meg a születésnap ünnepét.

Összességében szép, tartalmas évet zártunk, s ezzel az ünneppel méltón is fejeztük be. Újra idézve Praznovszky Mihály köszönő leveléből: „együtt vagyunk, Mikszáthért, irodalmi értékeinkért dolgozunk. Mi az, hogy dolgozunk? Egyszerűen élvezzük mindazt, amit Mikszáthtól kapunk. És egymásnak adunk immáron 23 éve.”

A 2016- os év a fentiekben felsorolt, a Társaság által szervezett rendezvényekkel telt el, de tagjaink az említetteken kívül részt vettek több más intézmény, iskola, civil szervezet programján is.

- A vezetőségi megbeszélés egy alkalommal volt, székhelyünkön a salgótarjáni Múzeumban. Év közben telefonon, körlevélben kommunikáltunk.

- Kötelezettségeinknek eleget tettünk a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Központi Statisztikai Hivatal, Országos Bírósági Hivatal felé.
- 2016-ban ismét három Hírlevelet küldtünk tagjainknak, nagy részét elektronikusan, ill. kézi, postai megoldással azoknak (Balassagyarmaton és Salgótarjában), akik nem rendelkeznek e-címmel, pénzügyi megfontolások miatt.
- A Mikszáth Kálmán nevét viselő iskolákat és közintézményeket minden esetben tájékoztattuk programjainkról, ahogy néhányuktól meghívást kaptunk mi is a Mikszáth megemlékezésekre.

A sírkerti megemlékezést ezúttal a pásztói Mikszáth Líceum diákjai tették különlegessé.

- A programok kapcsán több újságcikk, ill. hírportál is megemlékezett Mikszáth Kálmánról és a Társaság által szervezett eseményekről, valamint a Mikszáth Kálmán nevét viselő iskolákban zajló ünnepekről is.

2016-ban kitartó, szorgos munkával Pásztor Sándor alelnök támogatókat keresett a „**Mikszáth Kálmánné visszaemlékezései**” c. könyv megjelenítéséhez.

Több magánszemély, valamint az Ipoly Erdő Rt, Balassagyarmat város Önkormányzata és polgármestere, a Mohorai és Horpácsi Önkormányzat, a Horpácsi Fundus Alapítvány (kiemelve néhány) támogatásával ez meg is valósult. A szöveggondozást Pásztor Sándorné végezte, a kötetet Praznovszky Mihály szerkesztette, a Siker* Bt. Kiadásában és a veszprémi OOK Press Nyomda gondozásában ez év januárjában megjelent, és az író születésnapjára megemlékezései során be is lett bemutatva. Köszönet érte mindenkinek!

Köszönet:

- azoknak az iskoláknak is, akik ugyan nem Mikszáth névvel fémjelzett intézmények, de programjainkra örömmel készültek, így: a salgótarjáni Kodály Zoltán Tagiskola (már nem először), a balassagyarmati Balassi Bálint Gimnázium,
- a pozsonyi Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeumának, hogy Mikszáth és Madách rendezvényeire meghívta Társaságunkat,
- a Dornyay Béla Múzeumnak, a salgótarjáni Madách Imre Gimnáziumnak, a Petőfi Irodalmi Múzeumnak, hogy helyet biztosítottak programjainknak;
- a Horpácsi Önkormányzatnak, hogy évről-évre a Kálmán napi rendezvényünknek helyet ad és segíti annak színvonalas lebonyolítását.

Megköszönjük

- a Nógrád Megyei Hírlapnak és dr. Csongrády Béla közírónak, tagtársunknak, hogy Társaságunk eseményeiről mindig beszámoltak a napilapot olvasó közönségnek,
- a helyi televízióknak, hogy a januári megemlékezéseinkről tájékoztatták nézőiket.
- Praznovszky Dánielnek a honlapunk frissítését,

Honlap: www.mikszathkalman.hu, ahol az említett megemlékező beszédek, újság cikkek elolvashatók, ill. képtárunkban az eseményeken készült fotók is láthatók, hasonló módon a beszámolóink is megtekinthetők.

Salgótarján, 2017. május 25.

W. Kovács Anna

Összeállította:
Bagyinszki Istvánné, titkár